

Sygn. akt XVII Ka 93/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2016r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział XVII Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Judejko

Protokolant: p.o. stażysty Anna Kujawińska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Agnieszki Hildebrandt

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2016r.

sprawy **T. P.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 288 § 1 kk. w zw. z art. 12kk., art. 190a § 1 kk.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kościanie z dnia 14 października 2015r.,

w sprawie o sygnaturze II K 406/14,

1. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy;
2. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty procesu za postępowanie odwoławcze w tym opłatę za drugą instancję w kwocie 300 zł.

Anna Judejko

UZASADNIENIE

Wyrokiem wydanym w dniu 14 października 2015 roku w sprawie o sygnaturze akt II K 406/14 Sąd Rejonowy w Kościanie uznał T. P. za winnego przestępstwa z art. 190a § 1 k.k. za które wymierzył oskarżonemu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności.

W punkcie 2. wyroku Sąd uznał oskarżonego za winnego ciągu trzech przestępstw z art. 288 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za które wymierzył T. P. karę 1 roku pozbawienia wolności.

W kolejnym punkcie orzeczenia Sąd na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r. orzeczone wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył mu karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Nadto Sąd Rejonowy na podstawie art. 41a § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r. orzekł wobec oskarżonego zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną D. M. oraz zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej D. M. na odległość mniejszą niż 50 metrów na okres 5 lat od daty uprawomocnienia wyroku.

W ostatnim punkcie wyroku Sąd orzekł o kosztach postępowania zwalniając oskarżonego od obowiązku ich ponoszenia i nie wymierzając mu opłaty.

Wyrok powyższy w całości apelacją zaskarżył obrońca oskarżonego zarzucając wskazanemu wyżej orzeczeniu:

1. obrazę art. 2 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. poprzez:

a) dowolną ocenę materiału dowodowego prowadzącą do niezasadnego przyjęcia, że oskarżony dopuścił się czynów z art. 288 § 1 k.k. w sytuacji gdy brak jest – także zdaniem Sądu I instancji – bezpośrednich dowodów świadczących o sprawstwie oskarżonego, co ponadto potwierdzają wnioski opinii biegłego M. B., wskazującej na brak zgodności morfologicznej i składu chemicznego substancji zabezpieczonych dnia 30 kwietnia 2014 roku na karoserii pojazdu z substancjami zabezpieczonymi na ciele i ubraniu oskarżonego;

b) bezkrytyczne uznanie za wiarygodne zeznań pokrzywdzonej D. M. a w konsekwencji niezasadne przyjęcie, że oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanych mu czynów;

c) bezkrytyczne uznanie za wiarygodne zeznań świadków R. M., M. C., S. R., H. G., które to zeznania w znacznej mierze opierają się na relacji pokrzywdzonej D. M.;

d) odmowę uznania za wiarygodne wyjaśnień oskarżonego w zakresie, w jakim nie przyznawał się do popełnienia zarzucanych mu czynów a danie wiary jedynie jego pierwszym wyjaśnieniom, złożonym przed funkcjonariuszami Policji;

e) dowolne ustalenie, że R. M. otrzymywał smsy od oskarżonego o treści, która miała dotrzeć do pokrzywdzonej, oparte jedynie na przypuszczeniach świadka, iż pochodzą one od oskarżonego oraz dowolne i nieuzasadnione stwierdzenie, iż treść sms-ów wskazywała, że pisała je osoba, która dokonywała uszkodzeń samochodu i śledziła D. M. bez analizy treści przedmiotowych sms-ów;

f) dowolną ocenę zeznań świadka S. W., na podstawie których Sąd ustalił, że oskarżony podążał śladami pokrzywdzonej, próbował zdyskredytować ją w oczach nie tylko rodziny ale też osób postronnych gdy w rzeczywistości świadek nie jest w stanie wskazać jako sprawcy T. P. a swą wiedzę czerpał od pokrzywdzonej;

g) dowolną ocenę opinii biegłego M. B. z 31 marca 2015 roku wskazującą na brak zgodności morfologicznej i składu chemicznego substancji zabezpieczonych na karoserii pojazdu z substancjami zabezpieczonymi na ciele i ubraniu oskarżonego uznanie jej za nieprzydatną dla sprawy, gdy w rzeczywistości świadczy ona o braku sprawstwa oskarżonego zwłaszcza przy braku świadków czynów z art. 288 § 1 k.k.;

2. nieustalenie do kogo należały numery telefonów, z których wysyłano smsy na numer telefonu R. M. i dowolne przyjęcie, że były wysyłane z numerów należących do oskarżonego w oparciu o przypuszczenie ww. świadka;

3. z ostrożności procesowej – zarzut rażącej niewspółmierności kary wynikający z wymierzenia kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie tegoż wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji lub też o zmianę w zakresie kary poprzez warunkowe zawieszenie jej wykonania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego okazała się niezasadna a podniesione w niej zarzuty – chybione. Stwierdzić bowiem należy, iż Sąd I instancji przeprowadził w przedmiotowej sprawie skrupulatnie przewód sądowy zaś zebrany materiał dowodowy poddał wnikliwej analizie, w rezultacie czego prawidłowo ustalił stan faktyczny, z którego wywiódł trafne wnioski natury prawnej. Wbrew zarzutom apelacji ustalenia Sądu Rejonowego zarówno w zakresie winy oskarżonego i kwalifikacji prawnej przypisanych mu czynów jak i w zakresie wymiaru kary są prawidłowe i uwzględniają całokształt okoliczności faktycznych ujawnionych w toku rozprawy głównej. Jednocześnie Sąd I instancji z zachowaniem wymagań określonych w art. 424 k.p.k. w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał jakie fakty uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych, wyjaśnił podstawę prawną wyroku i przytoczył okoliczności, jakie miał na względzie przy wymiarze kary.

Należy w tym miejscu zauważyć, że ocena każdego przeprowadzonego w toku postępowania dowodu pozostawiona jest sądowi orzekającemu, który obowiązany jest dokonać jej z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, jak również z uwzględnieniem całokształtu okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego i takiej też oceny dowodów dokonał Sąd I instancji w omawianej sprawie. Sąd I instancji w sposób przekonywujący wskazał zatem dlaczego dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonego jedynie we wskazanej części (tj. tym, w których ww. przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów) a w pozostałym zakresie uznał jego wyjaśnienia za nieodpowiadające prawdzie i tego rodzaju ocenę dowodu należało uznać za pozostającą pod ochroną art. 7 k.p.k. Apelujący na poparcie swego stanowiska o dokonaniu przez Sąd Rejonowy niewłaściwej oceny wyjaśnień oskarżonego nie przytoczył tego rodzaju okoliczności, które mogłyby tę ocenę podważyć. Obrońca oskarżonego kwestionując prawidłowość dokonanych przez Sąd ustaleń faktycznych usiłował bowiem wykazać w apelacji, iż Sąd niesłusznie nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego w części, w której nie przyznawał się on do popełnienia zarzucanych mu czynów a także niezasadnie uznał za wiarygodne zeznania świadków D. M., R. M., M. C. i S. R., H. G..

Tego stanowiska obrony nie można było jednak podzielić. Oparcie ustaleń faktycznych na określonej i wyraźnie wskazanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku grupie dowodów i jednocześnie nieuznanie dowodów przeciwnych nie stanowi bowiem uchybienia, które by mogło powodować zmianę bądź uchylenie zaskarżonego wyroku w sytuacji, gdy Sąd Rejonowy zgodnie z nakazem wynikającym z treści art. 424 k.p.k. wykazał jakimi względami kierował się dokonując takiej a nie innej oceny dowodów a nadto gdy ocena ta nie jest sprzeczna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Konfrontacja poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń z dowodami sprawy przekonuje o zgodności tychże ustaleń oraz trafności wyciągniętych wniosków i wskazuje w istocie na rozważenie przez Sąd I instancji wszystkich zasadniczych okoliczności mających znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Nie powielając zatem rozważań Sądu I instancji, które Sąd odwoławczy przyjmuje za własne, podkreślić należy iż wbrew stanowisku wyrażonemu w apelacji materiał dowodowy zgromadzony w postępowaniu pozwał na przypisanie oskarżonemu sprawstwa i winy w zakresie czynów z art. 288 § 1 k.k. Nie ma przy tym racji obrońca oskarżonego podnosząc, że brak jest bezpośrednich dowodów sprawstwa jego mandanta w odniesieniu do ww. czynów. Skarżący zupełnie ignoruje bowiem fakt, że w zakresie czynu z dnia 28 kwietnia 2014 roku Sąd dysponował wiarygodną relacją D. M. popartą zeznaniami świadka T. M. - kolegi oskarżonego, których treść obrońca oskarżonego konsekwentnie pomija, najpewniej dlatego że stanowią one obiektywny materiał dowodowy podważający przyjętą przez oskarżonego P. linię obrony. W pozostałym zaś zakresie przypisanie oskarżonemu sprawstwa i winy opierało się zaś na tworzących logiczny łańcuch

poszlakach wskazanych przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, a których skarżącemu nie udało się w żaden sposób podważyć.

Warto w tym miejscu podkreślić, iż kwestionując ocenę zeznań świadków D. M., R. M., M. C. i S. R. oraz H. G. obrońca oskarżonego nie pokusił się nawet o wskazanie, z jakich względów ocenę tychże dowodów dokonaną przez Sąd Rejonowy uznać należało za błędną, co czyni apelację w tym zakresie za czysto polemiczną. Jednocześnie Sąd Okręgowy ocenę powyższych dowodów odzwierciedloną w zaskarżonym wyroku i jego uzasadnieniu w pełni podzielił. Faktem jest przy tym, że zeznania świadków w zakresie czynów z art. 288 § 1 k.k. opierały się na relacji D. M., pozostając jednak z nią spójnymi. Jednocześnie w zakresie czynu z art. 190a k.k. świadkowie przedstawili własne spostrzeżenia dotyczące zachowania oskarżonego bazując z jednej strony na relacji D. M., z drugiej zaś na własnych obserwacjach, poddając je ocenie z uwzględnieniem logiki wydarzeń, która doprowadziła do skierowania do Sądu aktu oskarżenia przeciwko T. P..

Za naiwną uznać przy tym należy podjętą przez skarżącego próbę wykazania, iż jego mandant przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów z tego tylko względu, że myślał iż jego wyjaśnienia nie będą miały większego znaczenia dla sprawy. Oskarżony jest bowiem dorosłą i dojrzałą osobą, miał już wcześniej kontakt z organami ścigania – prowadzono przeciwko niemu postępowania karne, które zakończyły się wydaniem nieprawomocnych wyroków skazujących. Nie sposób zatem uznać, aby ww. mógł nie znać reguł rządzących procesem karnym. Co więcej, uznanie argumentów skarżącego w powyższym zakresie za uzasadnione klóciłoby się z zasadami logiki i zdrowego rozsądku. Oskarżony pouczony o swych uprawnieniach mógł bowiem bądź do popełnienia zarzucanych mu czynów nie przyznawać się bądź też odmówić składania wyjaśnień, w sytuacji zaś gdy zdecydował się wyjaśnienia złożyć z pewnością winien mieć świadomość wagi składanych przez siebie oświadczeń.

Stwierdzić zatem należało, że podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. przez rzekomo dowolną ocenę dowodów okazał się nietrafny. W istocie apelacja zawiera po prostu odmienną oceną dowodów korzystną dla oskarżonego. Taka odmienna ocena jest naturalnie prawem obrońcy, nie wynika z niej jednak, by ocena dokonana w niniejszej sprawie przez Sąd orzekający charakteryzowała się dowolnością.

Należy przy tym wskazać, iż prawidłowości poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń nie podważa w żadnej mierze fakt, że opinia biegłego M. B. nie potwierdziła zgodności substancji zabezpieczonej na karoserii pojazdu z tą, której obecność stwierdzono na ciele i ubraniu oskarżonego. Opinia powyższa w żaden sposób nie potwierdza bowiem braku sprawstwa oskarżonego w sytuacji, gdy zabezpieczono próbki substancji użytej w chwili popełnienia przez oskarżonego tylko jednego z kilku zarzucanych mu czynów z art. 288 § 1 k.k. i gdy w odniesieniu do jednego z tychże czynów Sąd dysponował zeznaniami bezpośrednich świadków.

Z przyczyn analogicznych jak wyżej wskazane za bezzasadne uznać należało i te argumenty apelacji, które zmierzały do podważenia sprawstwa oskarżonego w odniesieniu do czynu z art. 190a k.k. Sąd oparł bowiem swe ustalenia w powyższym zakresie na zeznaniach pokrzywdzonej D. M. oraz wskazanych już wyżej świadków, których ocenę należało w pełni podzielić. Jednocześnie w kontekście przedstawianych przez pokrzywdzoną okoliczności jej relacji z oskarżonym ojciec pokrzywdzonej jak i ona sama – a w konsekwencji również i Sąd - mogli z pełnym przekonaniem i uzasadnieniem uznać, że nadawcą odbieranych przez ww. wiadomości tekstowych jest właśnie oskarżony. Wiadomości te silnie osadzone były bowiem w kontekście kolejnych zdarzeń z udziałem oskarżonego, opisywanych przez świadków w ich zeznaniach. D. M. wskazywała przy tym, iż nie ma w jej otoczeniu innej osoby, która miałaby jakikolwiek cel lub motyw by wiadomości o treści wskazywanej przez świadków jej wysyłać. Z tych też względów przeprowadzenie dowodu z

bilingów połączeń telefonicznych wykonywanych przez oskarżonego uznać należało za niecelowe. Abstrahując przy tym od faktu, iż ani oskarżony ani jego obrońca nie wnosili o przeprowadzenie powyższego dowodu przez Sąd I instancji zauważyć należy, iż na obecnym etapie postępowania uzyskanie ww. danych od operatorów sieci komórkowych jest niemożliwe, z uwagi na fakt iż okres retencji tychże danych wynosi jedynie 12 miesięcy, oskarżonemu T. P. zarzucono zaś popełnienie czynu z art. 190a k.k. w okresie do lipca 2014 roku.

Nieuzasadnione są przy tym obawy skarżącego, iż w przyszłości każdy obraźliwy telefon czy wiadomość przesłane pokrzywdzonej D. M. obciążać będą w nieuzasadniony sposób oskarżonego. Należy bowiem zauważyć, iż ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, aby pokrzywdzona była skonfliktowana z jakąkolwiek inną osobą, która dopuszczać miałaby się nękania ww. Postawy pokrzywdzonej nie należy zarazem traktować jako woli rewanżu na oskarżonym.

Nie znajdując zatem podstaw do wzruszenia zaskarżonego wyroku w zakresie sprawstwa i winy oskarżonego Sąd odwoławczy zbadał orzeczenie Sądu I instancji pod kątem współmierności wymierzonej oskarżonemu kary do stopnia szkodliwości społecznej i zawinienia ww. Jednak i w tym zakresie Sąd nie dopatrywał się jakichkolwiek podstaw do ingerencji w treść wydanego orzeczenia.

Zauważyć bowiem należy, iż zarzut rażącej niewspółmierności kary może zostać podniesiony jedynie wówczas, gdy suma zastosowanych kar i środków karnych za przypisane oskarżonemu przestępstwo nie uwzględnia należyście stopnia społecznej szkodliwości tego czynu, nie realizuje w wystarczającej mierze celów kary w zakresie jej społecznego oddziaływania i nie uwzględnia w należytych stopniu celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma osiągnąć w stosunku do sprawcy (por. OSN KW (...), 11, 213), gdy kara – pomimo tego, że mieści się w granicach ustawowego zagrożenia – nie uwzględnia w sposób właściwy wszystkich okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy – innymi słowy, gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą (por. (...) KW (...), 7-8, 60).

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji wymierzając oskarżonemu kary za każdy z przypisanych mu czynów uwzględnił zaś w należytych stopniu zarówno okoliczności obciążające jak i łagodzące, przez co wymierzone oskarżonemu kary jawią się jako adekwatne do stopnia zawinienia oraz społecznej szkodliwości tychże czynów. Również kara łączna uwzględnia w pełni dyrektywy jej wymiaru.

Przypomnieć jednocześnie należy, iż przypisane oskarżonemu przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. zagrożone są karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. Jednocześnie przypisanie oskarżonemu działania w warunkach ciągłego przestępstwa z art. 91 k.k. pozwalało na wymierzenie ww. kary w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę. Czyn z art. 190a k.k. zagrożony jest zaś karą do 3 lat pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy stoi przy tym na stanowisku, iż miarą surowości kary jest nie tyle jej wysokość, co stopień wykorzystania sankcji karnej wynikającej z przepisu penalizującego dane zachowanie. Wymierzenie kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności w obliczu wskazanych wyżej granic jak i okoliczności obciążających nie może zaś zostać uznane za niewspółmiernie surowe.

Kara, jaką wymierzył oskarżonemu Sąd Rejonowy, jest konieczną reakcją na popełnione przez ww. przestępstwa i ma szansę odnieść wszystkie cele stawiane przed karą kryminalną – począwszy od jej funkcji sprawiedliwej odpłaty za wyrządzone zło, poprzez cele zapobiegawcze i wychowawcze w stosunku do osoby oskarżonego, aż po jej rolę w zakresie społecznego oddziaływania.

Sąd Okręgowy w Poznaniu podobnie jak i Sąd I instancji nie dopatrył się przy tym w stosunku do oskarżonego T. P. takich okoliczności, które umożliwiałyby warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej wobec niego kary. Przypomnieć bowiem należy, iż pozytywna decyzja w tym zakresie uzależniona jest od możliwości sformułowania pozytywnej prognozy kryminalistycznej, tj. przyjęcia, że oskarżony pomimo niewykonania kary nie naruszy ponownie przepisów ustawy karnej a samo postępowania wywrze w jego wypadku pożądany efekt wychowawczy. Nie sposób zaś prognozy takiej sformułować w wypadku T. P., który choć do chwili obecnej nie został prawomocnie skazany za popełnienie przestępstwa jednocześnie jednak w okresie niespełna roku 4 razy złamał przepisy ustawy karnej, przy czym jeden z przypisanych mu czynów miał charakter długotrwałego, uporczywego i nacechowane wyjątkowo złą wolą działania godzącego w dobra prawnie chronione. Nadmienić przy tym należy, iż oskarżony nie powstrzymał się przed podejmowaniem wobec D. M. opisanych przez Sąd Rejonowy działań pomimo toczącego się przeciwko niemu postępowania karnego o czyn z art. 190a k.k. obejmującego wcześniejszy okres.

Jakkolwiek od daty czynów objętych aktem oskarżenia T. P. nie dopuszczał się nękania pokrzywdzonej w ocenie Sądu odwoławczego przedwczesnym byłoby stawianie tezy, iż zachowanie to świadczy o głębokiej przemianie oskarżonego. Nie jest bowiem wykluczonym, że oskarżony zmienił swe nastawienie jedynie chwilowo, świadom tego, że toczy się wobec niego kilka postępowań karnych, w których jego zachowanie rzutować może na wymiar orzekanej wobec niego kary.

W obliczu wyżej przytoczonych okoliczności zdaniem Sądu Okręgowego w Poznaniu danie prymatu funkcji represyjnej kary stanowić zatem będzie jedyną adekwatną odpłatę za czyny popełnione przez oskarżonego. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

W 2. punkcie orzeczenia Sąd na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. orzekł o kosztach procesu obciążając nimi oskarżonego oraz wymierzając mu opłatę w kwocie 300 zł. Zasadą w procesie karnym jest bowiem ponoszenie przez oskarżanego kosztów procesu a wyjątkiem od zasady zwolnienie od tego obowiązku. Oskarżony osiąga przy tym dochody, które pozwolą mu na poniesienie kosztów w wyżej wskazanej wysokości.

SSO Anna Judejko